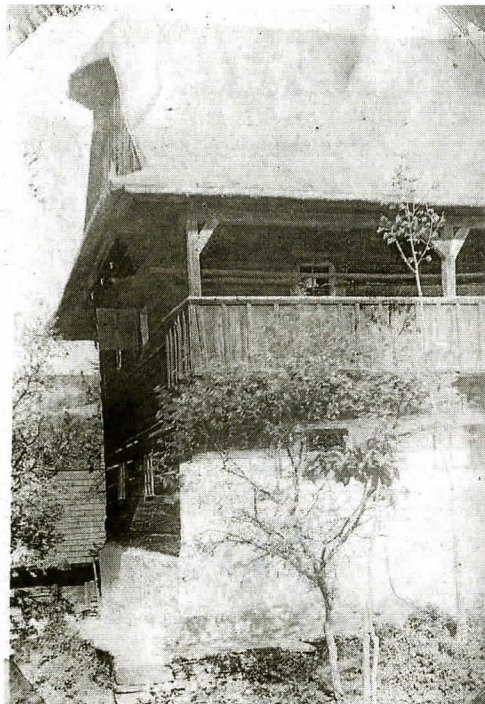


Mikuláštkovo fojtství

V obci Jasenná se nachází jedinečný příklad valašských roubených staveb, a to patrové fojtství pocházející z roku 1748. Dům patřil a patří rodině Mikuláštků, jejíž příslušníci zastávali v obci úřad fojta od druhé poloviny 17. století, rodině ve vsi taktéž patřil mlýn a valcha.

Fojt byl představeným vesnice ve styku s vrchností a na vsi se řadil k nejmajetnějším lidem. Zatímco většina obyvatel na Valašsku žila v jednoduchých roubených domech s převážně jednou obytnou místností, někteří fojti si mohli dovolit stavět domy patrové rozdělené na více prostor (takové fojtství známe z Velkých Karlovic či Lidečka).

Fojtství v Jasenné nechal postavit Jiří Mikuláštko, který zároveň zastával významný post portášského poručíka. V této rodině zůstala stavba i po roce 1848, kdy spolu se zánikem feudálního zřízení došlo ke zrušení úřadu fojta. V roce 1964 došlo komunistickou mocí k násilnému zestátnění objektu. Později úřady ve fojtství zřídily muzeum s expozicemi zaměřenými na lidovou kulturu. V roce 1993 bylo fojtství vráceno zpět do soukromého vlastnictví rodině Františka Mikuláštků,



Fojtství z roku 1930 Foto: Muzeum regionu Valašsko

v současnosti se zde nachází soukromé muzeum.

Vlastní stavba je dřevěný srub z tesařských jedlových trámů postavený na kamenné podezdívce. Z jedlového dřeva byla tradičně vyrobena i šindelová krytina střechy. Čelní štít střechy je svisle bedněný, po stranách schůdkovitě laťovaný. Byly do něj prolomeny tři větrací otvory ve tvaru čtyřlístu. Štít je zakončen kabřínkem, jehož záklop nese ornamentální malbu s letopočtem 1748. Kabřínek je zakončen makovicí. Ornamentální malba zůstala zachována také na okřídli.

Dům si zachovává i v současnosti původní vnitřní dispozici. Velká jizba v přízemí dříve sloužila jako úřad fojta – fojtovna, sídlo portášů, šenk a během zimy i jako škola. Vedle se nacházela šatlava (jediná zděná část domu), po roce 1848 přebudována na kuchyň se sporákem a chlebovou pecí. V patře žila rodina Mikuláštků. Zde byl nejdůležitější střední prostor s otevřeným krbem, kde se vařilo i stolovalo. V současnosti je fojtství jedním z mála dochovaných dokladů původní stavební kultury obyvatel Valašska.

Pavel Mašláň,
Muzeum regionu Valašsko